

**EDAV ir EDAPP bendra
nuomonė Nr. 04/2021 dėl
pasiūlymo dėl Europos
Parlamento ir Tarybos
reglamento dėl sąveikiųjų
skiepijimo, tyrimo rezultatų ir
persirgimo liga pažymėjimų
išdavimo, tikrinimo ir
pripažinimo sistemos, kuria
siekiama sudaryti palankesnes
sąlygas laisvai judėti COVID-19
pandemijos metu (skaitmeninis
žalasis pažymėjimas)**

1.1 versija

Informacija apie versijas

1.1 versija	2021 m. balandžio 8 d.	Nedideli redakciniai pakeitimai
1.0 versija	2021 m. kovo 31 d.	Bendros nuomonės priėmimas

TURINYS

1	PASIŪLYMŲ APLINKYBĖS	4
2	BENDROS NUOMONĖS TAIKYMO SRITIS	5
3	PIRMINĖS PASTABOS	6
4	IŠSAMIOS TEISINĖS SISTEMOS POREIKIS	8
5	SU DUOMENŲ APSAUGA SUSIJUSIOS KONKREČIOS PASTABOS	11
5.1	Bendrosios pastabos	11
5.2	Asmens duomenų kategorijos	12
5.3	Su Pasiūlymu susijęs atitinkamų techninių ir organizacinių privatumo ir saugumo užtikrinimo priemonių priėmimas.....	13
5.4	Duomenų valdytojų ir duomenų tvarkytojų tapatybės duomenys.....	13
5.5	Skaidrumas ir duomenų subjekto teisės	14
5.6	Duomenų saugojimas.....	14
5.7	Tarptautinis duomenų perdavimas.....	14

Europos duomenų apsaugos valdyba ir Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas,

atsižvelgdami į 2018 m. spalio 23 d. Reglamento (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB, 42 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos ekonominės erdvės (EEE) susitarimą, ypač į jo XI priedą ir 37 protokolą, su pakeitimais, padarytais 2018 m. liepos 6 d. EEE jungtinio komiteto sprendimu Nr. 154/2018,

atsižvelgdami į 2021 m. kovo 17 d. prašymą pateikti Europos duomenų apsaugos valdybos ir Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno bendrą nuomonę dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl sąveikųjų skiepavimo, tyrimo rezultatų ir persirgimo liga pažymėjimų išdavimo, tikrinimo ir pripažinimo sistemos, kuria siekiama sudaryti palankesnes sąlygas laisvai judėti COVID-19 pandemijos metu (skaitmeninis žaliasis pažymėjimas),

PRIĖMĖ ŠIĄ BENDRĄ NUOMONĘ:

1 PASIŪLYMŲ APLINKYBĖS

1. 2021 m. kovo 17 d. Komisija paskelbė pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl **sąveikųjų skiepavimo, tyrimo rezultatų ir persirgimo liga pažymėjimų išdavimo, tikrinimo ir pripažinimo sistemos, kuria siekiama sudaryti palankesnes sąlygas laisvai judėti COVID-19 pandemijos metu** (skaitmeninis žaliasis pažymėjimas) (toliau – Pasiūlymas). Pasiūlymas ir jo priedas priimami vadovaujantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 21 straipsnio 2 dalimi, pagal kurią kiekvienas ES pilietis turi teisę laisvai judėti ir apsigyventi valstybių narių teritorijoje¹, laikydamasis Sutartyse ir joms įgyvendinti priimtose nuostatose nustatytų apribojimų bei sąlygų.
2. 2021 m. kovo 17 d. Komisija taip pat paskelbė pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl **sąveikųjų skiepavimo, tyrimo rezultatų ir persirgimo liga pažymėjimų, skirtų trečiųjų šalių piliečiams, teisėtai esantiems arba teisėtai gyvenantiems valstybių narių teritorijose, išdavimo, tikrinimo ir pripažinimo COVID-19 pandemijos metu** sistemos (skaitmeninis žaliasis pažymėjimas) (toliau – Antrasis pasiūlymas). Antrasis pasiūlymas priimamas vadovaujantis SESV 77 straipsnio 2 dalies c punktu, pagal kurį Sąjunga formuoja politiką, kuria remiantis nustatomos sąlygos, kuriomis trečiųjų šalių piliečiai gali laisvai keliauti Sąjungoje.
3. Europos duomenų apsaugos valdyba (EDAV) ir Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas (EDAPP) atkreipia dėmesį į tai, kad šiais pasiūlymais **siekiama sukurti palankesnes sąlygas naudotis teise laisvai judėti ES COVID-19 pandemijos metu**, sukuriant sąveikųjų su COVID-19 susijusio skiepavimo, tyrimo rezultatų ir persirgimo liga pažymėjimų išdavimo, tikrinimo ir pripažinimo bendrą sistemą, vadinamą skaitmeniniu žaliuoju pažymėjimu.

¹ Visame šiame dokumente vartojamą sąvoką „valstybės narės“ reikėtų suprasti kaip „EEE valstybės narės“, o ES reikėtų suprasti kaip EEE.

4. Pasiūlyme teigiama, kad, siekdamas riboti viruso plitimą, valstybės narės ėmėsi įvairių priemonių ir kai kurios iš tų priemonių padarė poveikį Sąjungos piliečių teisei laisvai judėti ir apsigyventi valstybių narių teritorijoje – pavyzdžiui, buvo nustatyti atvykimo į šalį apribojimai arba reikalavimai keliautojams iš kitų šalių laikytis karantino². Taip pat jame atkreipiamas dėmesys į tai, kad daugelyje valstybių narių pradėta arba numatoma pradėti įgyvendinti iniciatyvas išduoti skiepavimo pažymėjimus³.
5. **EDAV ir EDAPP taip pat atkreipia dėmesį į tai, kad, remiantis Pasiūlymais, visos ES valstybės narės turi naudoti skaitmeninio žaliojo pažymėjimo sistemą ir išduoti pažymėjimus, kad sudarytų palankesnes sąlygas naudotis teise laisvai judėti ES COVID-19 pandemijos metu.**
6. 2021 m. kovo 17 d. Komisija, remdamasi Reglamento (ES) 2018/1725 (toliau – ESDAR)⁴ 42 straipsnio 2 dalimi, paprašė EDAV ir EDAPP pateikti bendrą nuomonę dėl Pasiūlymo ir Antrojo pasiūlymo (toliau bendrai vadinami Pasiūlymais).

2 BENDROS NUOMONĖS TAIKYMO SRITIS

7. Pasiūlymai ypač svarbūs dėl savo didelės įtakos su asmens duomenų tvarkymu susijusių asmens teisių ir laisvių apsaugai. **Šios bendros nuomonės taikymo sritis apima tik su asmens duomenų apsauga susijusius Pasiūlymų aspektus, kurie yra esminis šių pasiūlymų aspektas.**
8. Dėl aiškumo pažymėtina, jog, kadangi Antruoju pasiūlymu siekiama tik užtikrinti, kad Pasiūlyme nustatytas taisyklės ES valstybės narės taikytų trečiųjų šalių piliečiams, kurie teisėtai gyvena arba yra jų teritorijoje ir turi teisę keliauti į kitas valstybes nares, vadovaujantis Sąjungos teisės nuostatomis, EDAV ir EDAPP pateiks savo rekomendacijas, daugiausia dėmesio skirdami Pasiūlymui. Atsižvelgiant į tai, visos šioje bendroje nuomonėje pateiktos bendrosios pastabos ir nurodytos aplinkybės, į kurias reikėtų atsižvelgti, visapusiškai taikytinos abiem Pasiūlymams.
9. Nenagrinėdami kitų svarbių etinių ir socialinių aspektų, kuriems Pasiūlymas gali turėti poveikį, susijusį su pagrindinių teisių laikymusi, EDAV ir EDAPP atkreipia dėmesį į tai, jog **itin svarbu, kad Pasiūlymas atitiktų Bendrojo duomenų apsaugos reglamento (toliau – BDAR)⁵ nuostatas ir niekaip neprieštarautų jo taikymui.** Tai būtina ne tik dėl teisinio aiškumo, bet ir siekiant, kad Pasiūlymas nekeltų tiesioginės ar netiesioginės grėsmės pagrindinei teisei į asmens duomenų apsaugą, nustatytai SESV 16 straipsnyje ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 8 straipsnyje.
10. Visų pirma šioje bendroje nuomonėje EDAV ir EDAPP nurodys tas sritis, kuriose Pasiūlymą būtina dar labiau suderinti su ES duomenų apsaugos sistema, be kita ko, siekiant išvengti teisinio neaiškumo, kuris atsirastų, jeigu šie klausimai nebūtų aptarti priimamuose teisės aktuose.
11. EDAV ir EDAPP žino apie šiuo metu vykstantį Pasiūlymo teisėkūros procesą ir atkreipia dėmesį į tai, kad jie yra pasirengę toliau teikti teisėkūros institucijoms konsultacijas ir rekomendacijas viso šio

² Žr. Pasiūlymo 3 konstatuojamąją dalį.

³ Žr. Pasiūlymo 8 konstatuojamąją dalį.

⁴ 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39).

⁵ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas), OL L 119, 2016 05 04, p. 1).

proceso metu ir, visų pirma, užtikrinti teisinį aiškumą fiziniams asmenims ir deramą asmens duomenų apsaugą duomenų subjektams, vadovaujantis SESV, Chartijos ir duomenų apsaugos teisės aktų nuostatomis.

3 PIRMINĖS PASTABOS

12. EDAV ir EDAPP primena, kad duomenų apsauga netrukdo kovoti su dabartine pandemija⁶. Be to, atitiktis duomenų apsaugos teisės aktams padės užtikrinti piliečių pasitikėjimą Pasiūlymu sukurta sistema. Tuo pačiu metu EDAV ir EDAPP siūlo Komisijai **vadovautis holistiniu ir etikos principais grindžiamu požiūriu į Pasiūlymą, kad jis apimtų visus klausimus, susijusius tiek su privatumu ir duomenų apsauga, tiek su pagrindinėmis teisėmis apskritai**. Be to, kaip akcentuota anksčiau, bet kuri valstybių narių ar ES institucijų priimama priemonė, susijusi su asmens duomenų tvarkymu kovojant su COVID-19 protrūkiu⁷, turi būti grindžiama bendraisiais **veiksmingumo, būtinumo⁸ ir proporcingumo⁹** principais.
13. Savo 2021 m. vasario 25 d. pareiškime **Europos Vadovų Taryba paragino vadovautis bendru požiūriu į skiepijimo pažymėjimus**. Vadovų Taryba taip pat palankiai įvertino tai, kad buvo priimtos dvi Tarybos rekomendacijos dėl kelionių ES viduje ir į ES, pagal kurias apribojimai gali būti nustatyti laikantis **proporcingumo** ir **nediskriminavo** principų ir atsižvelgiant į konkrečią pasienio bendruomenių padėtį¹⁰.
14. EDAV ir EDAPP atkreipia dėmesį į tai, kad reikėtų aiškiai atskirti skiepijimo pažymėjimą, kuris atitinka vakcina nuo COVID-19 paskiepytam asmeniui išduodamą patvirtinimą, nuo sąvokos „imuniteto pažymėjimas“. Šiuo tikslu atkreipiame dėmesį į tai, kad šiuo metu, kai rengiama ši bendra nuomonė, atrodo, kad yra nedaug mokslinių duomenų, kuriais būtų galima patvirtinti, jog pasiskiepijus vakcina nuo COVID-19 (arba persirgus COVID-19) įgyjamas imunitetas, ir tai, kiek laiko jis išlieka. Todėl skaitmeninį žaliąjį pažymėjimą reikėtų suprasti tik kaip patikrinamą laiko žymą pažymėto faktinio medicininės priemonės taikymo arba ligos istorijos įrodymą, kuris dėl visose valstybėse narėse naudojamo vienodo formato sudarytų palankesnes sąlygas ES piliečiams laisvai judėti. Tačiau įspėjame, kad nederėtų daryti jokių išvadų dėl imuniteto arba užkrečiamumo, nes bendros mokslinės nuomonės šiuo klausimu dar nėra.
15. Taip pat EDAV ir EDAPP primena, kad Pasaulio sveikatos organizacija (PSO) savo 2021 m. vasario 5 d. laikinojoje nuomonėje dėl aplinkybių, susijusių su tarptautiniais maršrutais keliaujančių asmenų

⁶ Žr. EDAV pareiškimą dėl asmens duomenų tvarkymo atsižvelgiant į COVID-19 protrūkį. Priimta 2020 m. kovo 19 d.

⁷ Žr. Gairių Nr. 04/2020 dėl buvimo vietos duomenų ir sąlytį turėjusių asmenų išaiškinimo priemonių naudojimo COVID-19 protrūkio aplinkybėmis 4 punkta; taip pat žr. 2020 m. kovo 20 d. EDAV pareiškimą dėl asmens duomenų tvarkymo atsižvelgiant į COVID-19 protrūkį.

⁸ Žr. *Assessing the necessity of measures that limit the fundamental right to the protection of personal data: A Toolkit*, 11 April 2017 (2017 m. balandžio 11 d. Priemonių, kuriomis apribojama pagrindinė teisė į asmens duomenų apsaugą, būtinumo vertinimas. Priemonių rinkinys).

⁹ Žr. *EDPS Guidelines on assessing the proportionality of measures that limit the fundamental rights to privacy and to the protection of personal data*, 19 December 2019 (2019 m. gruodžio 19 d. EDAPP gairės dėl priemonių, kuriomis apribojamos pagrindinės teisės į privatumą ir asmens duomenų apsaugą, proporcingumo vertinimo).

¹⁰ <https://www.consilium.europa.eu/lt/press/press-releases/2021/02/25/statement-of-the-members-of-the-european-council-on-covid-19-and-health-25-february-2021/>.

paskiepijimo nuo COVID-19 įrodymu,¹¹ teigė, kad [išskirta papildomai] <...> *nacionalinės institucijos ir vežėjai neturėtų keliaujantiems tarptautiniais maršrutais nustatyti reikalavimų įrodyti, kad jie paskiepyti nuo COVID-19, kaip sąlygos leisti išvykti iš šalies arba atvykti į ją, atsižvelgiant į tai, kad vis dar yra esminių nežinomų veiksnių, susijusių su skiepijimo veiksmingumu siekiant sumažinti šios ligos plitimą.*

16. Atsižvelgdami į šiuo metu vykstančias diskusijas, EDAV ir EDAPP pripažįsta, kad šiuo metu, kai skelbiama ši bendroji nuomonė, skiriasi nuomonės dėl diskriminavimo pavojaus, kurį gali lemti skiepijimo pažymėjimų naudojimas¹². Nors Pasiūlyme aptariama ne tik tai, kaip sumažinti su skiepijimo pažymėjimais susijusį diskriminavimo pavojų, EDAV ir EDAPP atkreipia dėmesį į tai, kad **prie Pasiūlymo nepridedama jokie poveikio vertinimo**, kuriuo būtų galima pagrįsti priimamų priemonių poveikį ir **jau esamų mažiau intervencinių priemonių veiksmingumą**.
17. Kartu EDAV ir EDAPP taip pat pripažįsta, kad dabartinė COVID-19 pandemijos sukelta ekstremalioji situacija dėl bendro požiūrio į sąveikiuosius pažymėjimus nebuvimo kelia realų ir rimtą pavojų tiek galimybei naudotis teise laisvai judėti valstybėse narėse, tiek visuomenės sveikatai. Be to, Europolo teigimu, kyla rimtas pavojus, susijęs su COVID-19 testų pažymėjimų klastojimu ir neteisėtu jų klastočių pardavimu¹³. Remiantis Pasiūlymu, skaitmeninis žaliasis pažymėjimas mažina šią riziką, nes įdiegus šią sistemą būtų suderinti dokumentai ir priimta keletas su jais susijusių saugumo priemonių. Be to, reikia turėti omenyje tai, kad įdiegus skaitmeninį žaliąjį pažymėjimą dokumentų klastojimo pavojus neišnyks, todėl kartu turi būti priimtose atitinkamos techninės ir organizacinės priemonės, kurios apsaugotų nuo manipuliavimo šiais pažymėjimais ir jų klastojimo.
18. Atsižvelgdami į pirmiau nurodytas aplinkybes, EDAV ir EDAPP pripažįsta teisėtą Pasiūlymu nustatytą tikslą ES suderinti dokumentus, susijusius su skaitmeninio žaliojo pažymėjimo išdavimu, tikrinimu ir pripažinimu, siekiant užtikrinti galimybę piliečiams laisvai judėti iš vienos ES valstybės narės į kitą. Tačiau toliau išdėstytos rekomendacijos, susijusios tik su tomis Pasiūlymo nuostatomis, kurios yra aktualios duomenų apsaugos požiūriu, pateikiamos atsižvelgiant į šiuo metu vykstančias mokslines, teisines ir visuomenės diskusijas.

¹¹ <https://www.who.int/news-room/articles-detail/interim-position-paper-considerations-regarding-proof-of-covid-19-vaccination-for-international-travellers>.

¹² Be kita ko, žr. 2021 m. vasario 17 d. Ados Lovelace instituto *What place should COVID-19 vaccine passports have in society?* („Kokią vietą visuomenėje turėtų užimti skiepijimo nuo COVID-19 pasai?“), p. 2: *Ekspertų grupė sutarė, kad šiuo metu, remiantis asmens skiepijimo būkle, negalima padaryti jokių aiškių ar galutinių išvadų dėl to asmens kitiems žmonėms keliamo pavojaus užsikrėsti. Nesant tokios galimybės, skiepijimo būklės negalima vertinti kaip tvirto argumento, kuriuo remiantis būtų galima priimti rizika grindžiamus sprendimus, todėl skaitmeninio paso įgyvendinimas šiuo metu nepagrįstas.*

Toliau žr. p. 4: *Skaitmeniniai pasai neturėtų būti diegiami, kol tiek daug vis dar nežinoma apie COVID-19, ypač apie skirtingų vakcinų (ir skiepijimo režimų) poveikį ligos plitimui, apsaugos trukmei ir apie tokio poveikio apibendrinamumą.*

Taip pat reikėtų atkreipti dėmesį į tai, kad: *Kol vieni skiepijimo pasus vertins kaip galimybę turėti daugiau laisvės, neturintiems tokių pasų jie reikštų galimybės naudotis kitiems suteikiamomis laisvėmis neturėjimą. Todėl turėtų būti aiškiai išdėstytas pagrindas tiek atlaisvinti dabartinius apribojimus vieniems, tiek toliau taikyti apribojimus kitiems* (p. 3). *Šiame dokumente apibrėžtą skiepijimo pasą sudaro trys dalykai: informacija apie sveikatą (skiepijimo būklė, patvirtinta, pvz., pažymėjimu), tapatybės patvirtinimas (susiejantis paso turėtoją su tuo pažymėjimu) ir įgaliojimas, kuriuos leidžiama arba uždraudžiama atlikti tam tikrus veiksmus (pasas).* Atkreipiame dėmesį į tai, kad kiekvienas iš šių aspektų, kurie aktualūs ir duomenų apsaugos požiūriu, nepakankamai išsamiai apibrėžti Pasiūlyme.

¹³ <https://www.europol.europa.eu/early-warning-notification-illicit-sales-of-false-negative-covid-19-test-certificates>.

19. EDAV ir EDAPP palankiai vertina tai, kad Pasiūlyme numatytu skaitmeniniu žaliuoju pažymėjimu siekiama apimti skirtingą ES piliečių ir teisėtų gyventojų iš trečiųjų šalių padėtį (paskiepyti, pasveikę ir pasidarę tyrimą), nes tai suteikia galimybę įvykdyti alternatyvius reikalavimus, kuriuos valstybės narės gali nustatyti, siekdamos panaikinti kovojant su COVID-19 pandemija nustatytus apribojimus naudotis teise laisvai judėti. Tuo pačiu metu EDAV ir EDAPP prašo Komisijos paaiškinti, kad valstybės narės turėtų pripažinti visų trijų rūšių pažymėjimus. Jeigu valstybės narės to nepadarytų, jos aiškiai diskriminuotų asmenis, remdamosi duomenimis apie sveikatą, taigi būtų pažeidžiamos pagrindinės teisės.
20. Be to, EDAV ir EDAPP atkreipia dėmesį į tai, kad, diegiant skaitmeninio žaliojo pažymėjimo sistemą, taip pat bet kuriuo atveju būtina apsvarstyti priemones, kurios suteiktų galimybę nustatyti ir sumažinti riziką, galinčią kilti naudojantis šia sistema ir išduodant skaitmeninį žaliąjį pažymėjimą, įskaitant tuos atvejus, jei duomenys būtų naudojami pagal iš anksto nenumatytą antrinę paskirtį, nesant nacionaliniu lygmeniu nustatyto atitinkamo teisinio pagrindo, kuriuo būtų paisoma Chartijos 7 ir 8 straipsnių ir kuris visiškai atitiktų BDAR nuostatas, kaip bus išsamiai paaiškinta kitame skyriuje.

4 IŠSAMIOS TEISINĖS SISTEMOS POREIKIS

21. Pagal Chartijos 52 straipsnį, „[...] remiantis proporcingumo principu, apribojimai galimi tik tuo atveju, kai jie būtini ir tikrai atitinka Sąjungos pripažintus bendrus interesus arba reikalingi kitų teisėms ir laisvėms apsaugoti“. Atsižvelgiant į šią nuostatą, **reikėtų atidžiai išanalizuoti, ar Pasiūlyme nustatytos priemonės atitinka būtinumo ir proporcingumo principus**. Visų pirma Pasiūlymas turėtų užtikrinti tinkamą bendrojo intereso tikslų, kurių siekiama skaitmeniniu žaliuoju pažymėjimu, ir individualaus apsisprendimo intereso pusiausvyrą, taip pat to asmens pagrindinių teisių į privatumą, duomenų apsaugą ir nediskriminavimą ir kitų pagrindinių teisių, kaip antai, judėjimo ir apsigyvenimo laisvės, gerbimą.
22. Pasiūlymo proporcingumą Komisija grindžia tuo, kad Pasiūlyme numatoma galimybė tvarkyti tik būtiniausius asmens duomenis, nes jame numatoma, kad pažymėjimuose, kuriuos ketinama išduoti, bus pateikiamas tik nedidelis asmens duomenų rinkinys (Pasiūlymo 5 straipsnis ir priedas), taip pat nustatoma, kad nebus saugomi tikrinant pažymėjimus gauti duomenys (9 straipsnis), ir nustatoma sistema, kurios veikimui nereikia kurti ir tvarkyti centrinės duomenų bazės. Be to, Pasiūlyme paaiškinama, kad skaitmeninis žaliasis pažymėjimas ir jo patikimumo užtikrinimo sistema bus laikini, nes, pasibaigus COVID-19 pandemijai, jų taikymas turėtų būti sustabdomas, Komisijai priimant atitinkamą deleguotąjį aktą (Pasiūlymo 15 straipsnio 2 dalis), ir, atsižvelgiant į tai, nuo to momento nebūtų pagrindo reikalauti, kad piliečiai, naudodamiesi savo teise į laisvą judėjimą, pateiktų sveikatos dokumentus.
23. EDAV ir EDAPP laikosi nuomonės, kad, atsižvelgiant į Pasiūlyme siūlomų priemonių poveikio pagrindinėms teisėms pobūdį, bet koks tolesnis šios sistemos ir skaitmeninio žaliojo pažymėjimo naudojimas remiantis valstybių narių teise, išskyrus tuos atvejus, kai taip sudaromos palankesnės sąlygos naudotis teise laisvai judėti tarp ES valstybių narių, nepatenka į Pasiūlymo taikymo sritį¹⁴, o kartu ir į EDAV ir EDAPP bendros nuomonės taikymo sritį.
24. Vis dėlto EDAV ir EDAPP laikosi nuomonės, kad jeigu valstybės narės vis tiek siektų įgyvendinti skaitmeninio žaliojo pažymėjimo sistemą remdamosi valstybių narių teise, siekdamos bet kokio kito,

¹⁴ Žr. Pasiūlymo 37 konstatuojamąją dalį.

o ne numatyto tikslo sudaryti palankesnes sąlygas laisvai judėti tarp ES valstybių narių, tai gali turėti nenumatytų pasekmių ir kelti grėsmę ES piliečių pagrindinėms teisėms. Iš tiesų jau buvo siūloma išplėsti skaitmeninio žaliajo pažymėjimo taikymo sritį, kad jį būtų galima naudoti ir kitomis aplinkybėmis, siekiant sušvelninti šiuo metu nustatytus apribojimus, ir valstybės narės gali numatyti įdiegti šį pažymėjimą kaip *de facto* reikalavimą, kurio reikėtų laikytis norint, pvz., patekti į parduotuves, restoranus, klubus, religinių apeigų vietas ar sporto sales, arba valstybės narės gali numatyti naudoti jį kitomis aplinkybėmis, pvz., asmeniui darbinantis. Naudojant skaitmeninį žaliąjį pažymėjimą ir susijusią sistemą bet kokiais tokiais tikslais, remiantis nacionalinės teisės nuostatomis, asmuo neturėtų būti *de jure* ar *de facto* diskriminuojamas pagal tai, ar jis paskiepytas ar nepaskiepytas nuo COVID-19, ar persirgo šia liga. Dėl šios priežasties **EDAV ir EDAPP atkreipia dėmesį į tai, kad valstybių narių lygmeniu naudojant šią sistemą, skaitmeninį žaliąjį pažymėjimą ir su juo susijusius asmens duomenis bet kokiais kitais galimais tikslais, turi būti laikomasi Chartijos 7 ir 8 straipsnių ir BDAR nuostatų, įskaitant BDAR 6 straipsnio 4 dalį¹⁵**. Tuo tikslu valstybių narių teisėje turi būti nustatytas tinkamas teisinis pagrindas, atitinkantis veiksmingumo, būtinumo ir proporcingumo principus ir apimantis tvirtas ir konkrečias apsaugos priemones, kurios turėtų būti įgyvendinamos atlikus atitinkamą poveikio vertinimą, visų pirma siekiant išvengti diskriminavimo pavojaus¹⁶ ir siekiant uždrausti bet kokią tikrinimo proceso metu gautų duomenų saugojimą. Be to, EDAV ir EDAPP pabrėžia, kad tokią sistemą reikia integruoti į išsamią sveikatos politiką. EDAV ir EDAPP laikosi nuomonės, kad toks valstybių narių teisėje įtvirtintas teisinis pagrindas turėtų mažų mažiausiai apimti konkrečias nuostatas, kuriose būtų aiškiai apibrėžta duomenų tvarkymo taikymo sritis ir apimtis, konkretus tikslas, kuriuo duomenys gali būti tvarkomi, subjektų, kurie gali tikrinti pažymėjimus, kategorijos ir atitinkamos apsaugos priemonės, kuriomis būtų užkirstas kelias piktnaudžiavimui, atsižvelgiant į duomenų subjekto teisėms ir laisvėms kylančią riziką¹⁷. Kaip išaiškino Europos Sąjungos Teisingumo Teismas (toliau – ESTT), apsaugos priemonių poreikis dar didesnis tais atvejais, kai asmens duomenys tvarkomi automatizuotai ir kai kyla grėsmė tam tikros kategorijos asmens duomenų, kurie yra neskelbtini, apsaugai¹⁸.

25. Kadangi duomenų tvarkymo bet kokiais kitais tikslais teisinis pagrindas priklausys nuo jo derėjimo su duomenų naudojimo pagal pirminį tikslą teisiniu pagrindu ES lygmeniu, EDAV ir EDAPP primena, kad svarbu Pasiūlyme aiškiai apibrėžti skaitmeninio žaliajo pažymėjimo tikslą (-us). Kaip ESTT (didžioji kolegija) konstatavo 2014 m. balandžio 8 d. sprendime bendrovės „Digital Rights Ireland“ byloje, ypač jo 61–62 punktuose: „[...] Direktyvoje 2006/24 nenumatytos kompetentingų nacionalinių institucijų prieigai prie duomenų ir jų vėlesniam naudojimui taikomos materialinės ir procedūrinės sąlygos. [...] **4 straipsnyje, kuriuo reglamentuojama šių institucijų prieiga prie saugomų duomenų, nėra aiškus nurodymas, kad ši prieiga ir vėlesnis atitinkamų duomenų naudojimas turi būti griežtai ribojamas tik aiškiai apibrėžtų sunkių nusikaltimų, prevencijos ir atskleidimo (reglamente griežtai apibrėžtais tikslais) [...], o tik numatyta, kad kiekviena valstybė narė laikydamosi būtinumo ir proporcingumo reikalavimų,**

¹⁵ Pagal BDAR 6 straipsnio 4 dalį asmens duomenis galima tvarkyti kitu tikslu nei tas, dėl kurio jie buvo surinkti, remiantis Sąjungos ar valstybės narės teise, jeigu demokratinėje visuomenėje tai yra būtina ir proporcinga priemonė BDAR 23 straipsnio 1 dalyje nurodytų tikslų įgyvendinimui užtikrinti.

¹⁶ EDAV ir EDAPP laikosi nuomonės, kad valstybės narės turėtų ypač atsižvelgti į diskriminavimo pavojų, kurį gali lemti nevienodas vakcinų prieinamumas ir galimybė jų gauti ES, taip pat galimybė pigiai pasidaryti tyrimus, užuot skiepijusius ir pan.

¹⁷ Daugiau apsaugos priemonių pavyzdžių pateikta EDAV gairėse Nr. 10/2020 dėl BDAR 23 straipsnyje numatytų apribojimų.

¹⁸ ESTT sprendimas *La Quadrature du Net a.o.*, sujungtos bylos C-511/18, C-512/18 ir C-520/18, 2020 m. spalio 6 d., ECLI:EU:C:2020:791, 132 punktas.

nustato tvarką ir sąlygas, kurių turi būti laikomasi siekiant gauti prieigą prie saugomų duomenų“ (išskirta papildomai).

26. EDAV ir EDAPP nuomone, išsamus numatomos priemonės tikslo (-ų) aprašymas yra ne tik būtinas jos proporcingumui patikrinti, bet ir padeda įrodyti atitiktį Chartijos 52 straipsnio 1 dalyje nustatytam pirmam reikalavimui, t. y. teisės akto kokybę¹⁹. Šiuo klausimu **laikomės nuomonės, kad Pasiūlyme galėtų būti išsamiau apibrėžtas skaitmeninio žaliojo pažymėjimo tikslas ir numatytas stebėjimo, kaip pažymėjimą (sudarytą iš minėtų trijų dalių) naudoja valstybės narės, mechanizmas.**
27. EDAV ir EDAPP atkreipia dėmesį į tai, kad skaitmeninis žaliasis pažymėjimas ne tik atskleis pačiame dokumente pateiktą neskelbtiną informaciją, bet ir tą neskelbtiną informaciją, kurią galima išsiaiškinti dedukcijos būdu. Pavyzdžiui, atsižvelgiant į nevienodą padėtį, susijusią su skiepijimo etapais skirtingose valstybėse narėse, taip pat į prioritetų eiliškumą, nesunku numanyti, kad jaunas asmuo, kuris buvo paskiepytas tuo metu, kai kiti tos pačios amžiaus grupės asmenys dar nebuvo skiepijami, turi tam tikrą savybę, kuria pagrįstas sprendimas paskiepyti jį ankstyvame etape, pvz., jis turi imunodeficitą arba serga lėtine liga²⁰.
28. Be to, EDAV ir EDAPP nuomone, **Pasiūlyme turi būti aiškiai nustatyta, kad pagal Pasiūlymo nuostatas, pandemijai pasibaigus, valstybėms narėms negalima susipažinti su duomenimis ir vėliau jų naudoti**, ir šiuo tikslu turi būti pateikti aiškūs nurodymai (įskaitant sistemos ir skaitmeninio žaliojo pažymėjimo naudojimo, taip pat sveikatos priežiūros mokslinio stebėjimo institucijų, teikiančių oficialias rekomendacijas dėl pažymėjimo (-ų) naudojimo, dalyvavimo aiškią peržiūrą ir laikinojo galiojimo sąlygą).
29. Galiausiai, EDAV ir EDAPP laikosi nuomonės, kad taip pat turi būti iš dalies pakeista Pasiūlymo 42 konstatuojamoji dalis ir 15 straipsnis, kad būtų atmesta galimybė naudoti skaitmeninį žaliąjį pažymėjimą ateityje, pasibaigus pandemijai, ir būtų nurodyta, kad Pasiūlymo taikymo sritis apima tik dabartinę COVID-19 pandemiją ir SARS-CoV-2. Šiuo požiūriu EDAV ir EDAPP prieštarauja Pasiūlymo 15 straipsnyje numatyta galimybei, Komisijai priėmus deleguotąjį aktą, ateityje toliau taikyti Pasiūlymą, jei PSO paskelbtų tarptautinio masto susirūpinimą keliančią ekstremaliąją visuomenės sveikatos situaciją, susiklosčiusią dėl „SARS-CoV-2, jo atmainos ar panašių užkrečiamųjų lių, qalinčių sukelti epidemiją, protrūkią“. EDAV ir EDAPP nuomone, reikėtų išbraukti pabrėžtą nuostatos formuluotės dalį, kad būtų laikomasi tikslo apribojimo principo ir **Pasiūlymo taikymo sritis apimtų tik dabartinę COVID-19 pandemiją bei tikslą sudaryti palankesnes sąlygas laisvam asmenų judėjimui dabartinėmis**

¹⁹ Generalinio advokato Paolo Mengozzi nuomonės dėl Kanados ir Europos Sąjungos susitarimo dėl keleivių duomenų įrašo duomenų perdavimo ir tvarkymo projekto, ECLI:EU:C:2016:656, 193 punkte teigiama: „Pagal EŽTT praktiką ši sąvoka iš esmės reikalauja, kad nagrinėjama priemonė būtų **prieinama ir pakankamai nuspėjama**, t. y. kitaip tariant, kad **ji būtų suformuluota pakankamai aiškiai, kad visiems būtų pakankamai akivaizdu, kokiomis aplinkybėmis ir sąlygomis šia priemone viešoji valdžia įgaliojama imtis priemonių, paveikiančių EŽTK saugomų asmenų teisių apsaugą.**“ (išskirta papildomai).

Šiuo klausimu taip pat žr. 2019 m. sausio 24 d. teisėjos Pauline Koskelo nuomonės Europos Žmogaus Teisių Teismo byloje *John Oldroyd Catt prieš Jungtinę Karalystę*, kuriai pritarė teisėjas Gilberto Felici, 6 punktą: „**kai nenustatoma jokios reikšmingos pačios paskirties apibrėžties ar apribojimo**, duomenų apsaugos teisės aktų bendrieji principai, pagal kuriuos, pvz., tvarkomi duomenys turi būti tinkami, aktualūs ir ne pernelyg išsamūs tikslo, kuriuo jie tvarkomi, atžvilgiu, **sumenkinami, galimai tiek, kad jie tampa praktiškai nereikšmingi.**“ (išskirta papildomai).

²⁰ Žr. Cofone N. Ignacio, *Containment Apps: Immunity Passports and Contact Tracing Surveillance* („Mobiliosios programėlės protrūkiui suvaldyti – imuniteto pasai ir sąlytį turėjusių asmenų atsekimo priežiūra“), 2021 m. sausio 16 d., https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3767301.

aplinkybėmis (tai turės būti apibrėžta išsamiau, kartu su atitinkamomis apsaugos priemonėmis, kaip nurodyta šioje neišsamioje bendroje nuomonėje).

5 SU DUOMENŲ APSAUGA SUSIJUSIOS KONKREČIOS PASTABOS

5.1 Bendrosios pastabos

30. Pirmiausia EDAV ir EDAPP atkreipia dėmesį į tai, kad šiame Pasiūlyme nenumatyta galimybės ES lygmeniu sukurti (ir jį įgyvendinant negali būti sukurta) jokios centrinės asmens duomenų bazės tuo pretekstu, kad kuriama skaitmeninio žaliojo pažymėjimo sistema.
31. **Pasiūlymo 14 konstatuojamojoje dalyje, 5 straipsnio 1 dalyje ir 6 straipsnio 1 dalyje** nurodyta, kad „[...] valstybės narės turėtų išduoti pažymėjimus, sudarančius skaitmeninį žaliąjį pažymėjimą, automatiškai arba pateikus prašymą [...]“. Šiuo klausimu EDAV ir EDAPP rekomenduoja Pasiūlyme paaiškinti, ar skaitmeninis žaliojo pažymėjimas bus automatiškai sukuriamas, bet pateikiamas tik duomenų subjekto prašymu, ar jis bus išduodamas tik duomenų subjekto prašymu.
32. **Be to, EDAV ir EDAPP laikosi nuomonės, kad būtina užtikrinti galimybę gauti pažymėjimus tiek skaitmeniniu, tiek popieriniu formatu, kad būtų užtikrinama visų piliečių įtrauktis.** Rekomenduojame šiuo tikslu aiškiau išdėstyti Pasiūlymo 14 konstatuojamosios dalies ir 3 straipsnio 2 dalies formulotę.
33. EDAV ir EDAPP palankiai vertina tai, kad **Pasiūlymo 15 konstatuojamojoje dalyje** aiškiai pripažįstama, jog atitiktis ES duomenų apsaugos teisės aktams yra itin svarbi, kad siūlomi trijų rūšių pažymėjimai (t. y. skiepijimo pažymėjimas, atlikto tyrimo pažymėjimas ir persirgimo liga pažymėjimas) būtų pripažįstami tarpvalstybiniu lygmeniu. Be to, pagal Pasiūlymo 38 konstatuojamąją dalį „*laikantis asmens duomenų kiekio mažinimo principo, pažymėjimuose turėtų būti pateikiami tik tie asmens duomenys, kurių reikia palankesnėms sąlygoms laisvam judėjimui Sąjungoje sudaryti COVID-19 pandemijos metu*“.
34. EDAV ir EDAPP patvirtina, kad **Pasiūlymo 37 konstatuojamojoje dalyje** BDAR 6 straipsnio 1 dalies c punktas ir 9 straipsnio 2 dalis g punktas yra nurodyti kaip asmens duomenų tvarkymo ir sąveikiųjų pažymėjimų išdavimo ir tikrinimo teisinis pagrindas. Šiuo klausimu EDAV ir EDAPP rekomenduoja minėtą teisinį pagrindą arba informaciją apie atitiktį BDAR nuostatoms įtraukti ir į pagrindinį Pasiūlymo tekstą, įskaitant Pasiūlymo 1 straipsnio antrą pastraipą ir 8 straipsnio 2 dalies b punktą.
35. **Pagal Pasiūlymo 39 konstatuojamąją dalį** „[...] šio reglamento tikslais asmens duomenys gali būti perduodami ir (arba) jais keičiamasi tarpvalstybiniu mastu tik tam, kad būtų gauta informacija, būtina siekiant patvirtinti ir patikrinti pažymėjimo turėtojo skiepijimo, tyrimo rezultatų ar persirgimo liga būklę [...]“. EDAV ir EDAPP atkreipia dėmesį į tai, kad sąveikumo požiūriu reikėtų dar labiau patikslinti sąvoką „asmens duomenys“, visų pirma šiuo tikslu suderinant ją su e. sveikatos tinklo gairėmis. Vadovaujantis standartizuotosios duomenų apsaugos principais, esant techninėms galimybėms, įprastai naudojami tokie tikrinimo metodai, kuriuos taikant nebūtina perduoti asmens duomenų.
36. EDAV ir EDAPP atkreipia dėmesį į tai, kad būtina pritaikyti **Pasiūlymo 47 konstatuojamąją dalį**, kad joje būtų atsižvelgta į EDAV ir EDAPP pateiktą Komisijos prašymą suteikti bendras konsultacijas, vadovaujantis ESDAR 42 straipsnio 2 dalimi.
37. EDAV ir EDAPP palankiai vertina tai, kad **Pasiūlymo 3 straipsnio 3 dalimi** piliečiams suteikiama galimybė nemokamai gauti pažymėjimus, taip pat gauti naujus pažymėjimus, jei skaitmeniniame žaliajame pažymėjime pateikti asmens duomenys ne(be)tikslūs arba neatnaujinti arba jei pažymėjimas

turėtojai nebeprieinamas. EDAV ir EDAPP rekomenduoja šioje nuostatoje patikslinti, kad pažymėjimas ir jo pakeitimai išduodami **duomenų subjekto prašymu**.

38. Galiausiai EDAV ir EDAPP atkreipia dėmesį į tai, kad **Pasiūlymo 2 straipsnio 6 dalyje** pateikta papildoma sąvokos „sąveikumas“ apibrėžtis nepakankamai aiški, nes skaitmeniniai žalieji pažymėjimai grindžiami elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje (eIDAS) taisyklėmis, taip pat programos ISA2 (anksčiau – suderintas paneuropinių e. valdžios paslaugų teikimas valstybės valdymo institucijoms, verslo subjektams ir piliečiams (IDABC) ir Europos viešojo administravimo institucijų sąveikumo sprendimai (ISA)) įgyvendinimu kuriant Europos sąveikumo sistemą.

5.2 Asmens duomenų kategorijos

39. EDAV ir EDAPP atkreipia dėmesį į tai, kad I priede nustatytos asmens duomenų, kuriuos galima tvarkyti skaitmeninio žaliojo pažymėjimo sistemoje, kategorijos ir duomenų laukeliai. Šiuo klausimu **laikomės nuomonės, kad Pasiūlyme nepakankamai aiškiai pagrįstas tokių konkrečių duomenų laukelių poreikis**. Be to, EDAV ir EDAPP nuomone, reikėtų išsamiau paaiškinti, ar visas I priede nurodytas asmens duomenų kategorijas taip pat reikia įtraukti tiek į skaitmeninio, tiek į popierinio formato pažymėjimų greitojo atsako (QR) kodą. Taikant metodą, kuriuo būtų galima pagrįsti skirtingą duomenų rinkinių ir QR kodų išsamumą, pavyktų veiksmingiau laikytis duomenų kiekio mažinimo principų skirtingais jų naudojimo atvejais. Be to, dėl skaitmeninio žaliojo pažymėjimo sistemos veiksmingumo atkreipiame dėmesį į tai, kad nenurodytas kiekvieno pažymėjimo galiojimo laikas (išskyrus vadinamąjį persirgtos ligos pažymėjimą). Šis paskutinis aspektas, duomenų apsaugos požiūriu, susijęs su tuo, kad Pasiūlyme nenurodyti duomenų saugojimo laikotarpiai.
40. Atsižvelgdami į šias aplinkybes, ypač turėdami omenyje skiepijimo pažymėjimą, EDAV ir EDAPP laikosi nuomonės, kad Pasiūlymo konstatuojamosiose dalyse turėtų būti išsamiau pagrįsta, kodėl į pažymėjimą reikia įtraukti tokius duomenų laukelius, kaip „konkretni vakcina“, „vakcinos rinkodaros leidimo turėtojas ar gamintojas“ ir „skiepy ir (arba) dozių serijos skaičius“, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas laisvai judėti ES COVID-19 pandemijos metu. Taip pat atkreipiame dėmesį į tai, kad Pasiūlyme nesuderinus atitinkamų nuostatų, gali nepavykti pasiekti tikslo sudaryti palankesnes sąlygas ES piliečiams naudotis savo teise laisvai judėti.
41. Be to, EDAV ir EDAPP atkreipia dėmesį į tai, kad, vadovaujantis Pasiūlymo 5 straipsnio 2 dalimi, 6 straipsnio 2 dalimi ir 7 straipsnio 1 ir 2 dalimis, Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, papildant, keičiant arba pašalinant asmens duomenų kategorijų duomenų laukelius minėtų trijų rūšių pažymėjimuose. Padarius bet kokį duomenų laukelių pakeitimą, jau atliktas poveikio vertinimas gali būti nebepagrįstas, dėl to gali reikėti pakartotinai įvertinti atitinkamą pavojų. Šiuo klausimu **EDAV ir EDAPP laikosi nuomonės, kad, priimant deleguotuosius aktus, į pažymėjimus turėtų būti įtraukiami tik smulkesni duomenų laukeliai (duomenų pakategorės), į kuriuos būtų suskaidytos jau apibrėžtos duomenų kategorijos**. Teikiant pasiūlymus dėl tokių deleguotųjų aktų, turėtų būti konsultuojamasi su EDAPP (ir, jei taikytina, EDAV).
42. Galiausiai, kaip jau minėta aptariant tikslo apribojimą Pasiūlymo nuostatomis, EDAV ir EDAPP taip pat atkreipia dėmesį į tai, kad priedo 3 punkto c papunktyje kaip pažymėjimo duomenų laukelis nurodyta „liga, kuria pilietis persirgo, arba ligos sukėlėjas“. Šiuo klausimu **EDAV ir EDAPP laikosi nuomonės, kad, atsižvelgiant į Pasiūlymo projekto taikymo sritį ir dėl COVID-19 susiklosčiusias dabartines aplinkybes, ligos, kuria pilietis persirgo, arba ligos sukėlėjo laukelyje turėtų būti nurodytas tik COVID-19, įskaitant ją sukėlusio viruso atmainas**.

5.3 Su Pasiūlymu susijęs atitinkamų techninių ir organizacinių privatumo ir saugumo užtikrinimo priemonių priėmimas

43. EDAV ir EDAPP atkreipia dėmesį į tai, kad nepaisant to, kad į skaitmeninį žaliąjį pažymėjimą bus įtraukiami neskelbtini asmens duomenys, Pasiūlyme (Pasiūlymo 8 straipsnis) nurodyta, kad Komisija įgyvendinimo aktu priima sprendimą dėl privatumo ir saugumo užtikrinimo priemonių ir reikalavimų, kuriuos turi atitikti skaitmeninis žaliasis pažymėjimas.
44. EDAV ir EDAPP nuomone, **Pasiūlyme turėtų būti nurodyta, kad duomenų valdytojai ir duomenų tvarkytojai privalo imtis atitinkamų techninių ir organizacinių priemonių**, kad užtikrintų duomenų tvarkymo keliamą riziką atitinkančio lygio saugumą, vadovaudamiesi BDAR 32 straipsniu. Apibrėžiant šias priemones turėtų būti apsvaistyta, ar nereikėtų nustatyti priimamų privatumo ir saugumo užtikrinimo priemonių veiksmingumo nuolatinio tikrinimo, vertinimo ir įvertinimo procedūrų. Atkreipiame dėmesį į tai, kad šiomis priemonėmis siekiama integruoti būtinas apsaugos priemones į duomenų tvarkymo procesą, kad būtų apsaugotos duomenų subjektų teisės. **Įgyvendinimo aktuose**, kuriuos Komisija turėtų priimti vadovaudamasi Pasiūlymo 8 straipsniu, **būtų galima konkrečiau nurodyti privalomas priemones**.
45. EDAV ir EDAPP primena, kad pirmiau minėtos atitinkamos techninės ir organizacinės privatumo ir saugumo užtikrinimo priemonės turėtų būti priimanamos nustatant duomenų tvarkymo būdus, taip pat paties duomenų tvarkymo metu, vadovaujantis pritaikytosios ir standartizuotosios duomenų apsaugos principais, kaip nustatyta BDAR 25 straipsnyje.
46. Dėl Komisijos priimamų įgyvendinimo aktų, kuriuose turėtų būti numatytos papildomos siūlomų rūšių pažymėjimų techninės specifikacijos, EDAV ir EDAPP primena, kad Komisija privalo konsultuotis su EDAPP ir EDAV (kai taikytina), vadovaudamasi ESDAR 42 straipsniu.
47. Galiausiai, dėl nuoseklumo atsižvelgiant į BDAR esančią formuluotę ir dėl atitinkamų techninių ir organizacinių priemonių priėmimo aktualumo priimant Pasiūlymą, EDAV ir EDAPP taip pat siūlo 8 straipsnio pavadinimą papildyti formuluote „Techninės ir organizacinės priemonės“.

5.4 Duomenų valdytojų ir duomenų tvarkytojų tapatybės duomenys

48. EDAV ir EDAPP palankiai vertina tai, kad Pasiūlymas tam tikra prasme yra atspirties taškas, aiškinant duomenų valdytojo ir duomenų tvarkytojo vaidmenis įgyvendinant skaitmeninio žaliąjį pažymėjimo sistemą. Šiuo klausimu atkreipiame dėmesį į tai, kad pagal Pasiūlymo 9 straipsnio 4 dalį **institucijos, atsakingos už 3 straipsnyje numatyto skaitmeninio žaliąjį pažymėjimo išdavimą**, pagal BDAR 4 straipsnio 7 dalį **laikomos duomenų valdytojais**. Be to, Pasiūlymo 8 straipsnio g dalyje nurodyta, kad Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriuose pateikiamos techninės specifikacijos ir taisyklės, siekdama nustatyti duomenų valdytojų ir duomenų tvarkytojų atsakomybę.
49. Dėl skaitmeninio žaliąjį pažymėjimo svarbos naudojantis teise laisvai judėti ir atsižvelgdami į tai, kad pažymėjimas gali būti naudojamas keliose valstybėse narėse (pvz., keliaujant per kelias skirtingas valstybes nares), **EDAV ir EDAPP rekomenduoja Pasiūlyme nurodyti, kad visų institucijų, kurios, numatoma, veiks kaip duomenų valdytojai, duomenų tvarkytojai ir duomenų gavėjai** (išskyrus institucijas, kurios išduoda Pasiūlymo 9 straipsnio 4 dalyje nurodytus pažymėjimus), **sąrašas skelbiamas viešai**. Taip bus suteikta galimybė ES piliečiams pasinaudoti skaitmeniniu žaliuoju pažymėjimu, siekiant nustatyti subjektą, į kurį jiems reikėtų kreiptis norint naudotis savo duomenų apsaugos teisėmis pagal BDAR nuostatas, įskaitant visų pirma teisę gauti skaidrią informaciją apie tai, kaip duomenų subjektas gali naudotis savo teisėmis, susijusiomis su asmens duomenų tvarkymu.

50. Galiausiai, EDAV ir EDAPP rekomenduoja **Pasiūlyme paaiškinti duomenų apsaugos teisės aktuose numatytą Komisijos vaidmenį kuriant patikimumo užtikrinimo sistemą, užtikrinančią pažymėjimų sąveikumą.**

5.5 [Skaidrumas ir duomenų subjekto teisės](#)

51. EDAV ir EDAPP palankiai vertina Pasiūlymo 3 straipsnio 2 dalį, kurioje paaiškinama, kad „[...] *informacija pažymėjimuose taip pat pateikiama žmogaus skaitoma forma*“. Dėl susijusių duomenų neskelbtinumo EDAV ir EDAPP Komisijai rekomenduoja užtikrinti, kad būtų aiškiai išdėstytos skaidrumo užtikrinimo procedūros, kad piliečiai galėtų naudotis savo teisėmis į duomenų apsaugą.
52. EDAV ir EDAPP palankiai vertina Pasiūlymo 3 straipsnio 3 dalį, kurioje teigiama, kad „[...] *turėtojas turi teisę prašyti išduoti naują pažymėjimą, jei pažymėjime pateikti asmens duomenys yra ne(be)tikslūs arba neatnaujinti [...]*“, nes ši nuostata atitinka BDAR 5 straipsnio 1 dalies d punktą ir 16 straipsnį.

5.6 [Duomenų saugojimas](#)

53. EDAV ir EDAPP palankiai vertina Pasiūlymo 40 konstatuojamąją dalį, kurioje teigiama, kad „šiuo reglamentu **nesukuriamas teisinis pagrindas** kelionės tikslu valstybei narei ar tarpvalstybinių keleivių pervežimo paslaugų teikėjams, kurie pagal nacionalinę teisę turi įgyvendinti tam tikras visuomenės sveikatos priemones COVID-19 pandemijos metu, saugoti iš **pažymėjimo gautus asmens duomenis**“ ir Pasiūlymo 9 straipsnio 3 dalį, kurioje aiškiai teigiama, kad „[...] *asmens duomenys, tvarkomi siekiant išduoti 3 straipsnyje nurodytus pažymėjimus, įskaitant naujo pažymėjimo išdavimą, negali būti saugomi ilgiau, nei būtina tuo tikslu, ir jokia būdu ne ilgiau nei laikotarpį, per kurį pažymėjimai gali būti naudojami naudojantis laisvo judėjimo teise*“, nes abi šios nuostatos atitinka BDAR įtvirtintą duomenų saugojimo trukmės apribojimo principą.
54. EDAV ir EDAPP primena, kad, saugodamos asmens duomenis, pažymėjimus išdavusios institucijos turėtų laikytis BDAR 5 straipsnio 1 dalies e punkte nustatytų principų ir, esant galimybei, aiškiai apibrėžti konkrečius duomenų saugojimo laikotarpius. Jeigu tai neįmanoma, tuomet turėtų būti nurodyti bent konkretūs kriterijai, pagal kuriuos būtų nustatomas toks duomenų saugojimo laikotarpis. EDAV ir EDAPP laikosi nuomonės, kad bet kuriuo atveju valstybėse narėse duomenys turėtų būti saugomi ne ilgiau kaip iki COVID-19 pandemijos pabaigos, vadovaujantis Pasiūlymo 15 straipsnio 2 dalimi.

5.7 [Tarptautinis duomenų perdavimas](#)

55. EDAV ir EDAPP atkreipia dėmesį į tai, kad, vadovaujantis Pasiūlymo 39 konstatuojamąja dalimi, „[...] *asmens duomenys gali būti perduodami ir (arba) jais keičiamasi tarpvalstybiniu mastu tik tam, kad būtų gauta informacija, būtina siekiant patvirtinti ir patikrinti pažymėjimo turėtojo skiepijimo, tyrimo rezultatų ar persirgimo liga būklę [...]*“. Be to, remiantis Pasiūlymo 4 straipsnio 2 dalimi, „[...] *patikimumo užtikrinimo sistema, kai įmanoma, užtikrinamas sąveikumas su tarptautiniu lygmeniu sukurtomis technologinėmis sistemomis*“. Remdamiesi šia formuluoote, EDAV ir EDAPP supranta, kad, įgyvendinant skaitmeninį žaliąjį pažymėjimą, tam tikromis aplinkybėmis Pasiūlymas atvertų kelią galimam tarptautiniam asmens duomenų perdavimui. EDAV ir EDAPP laikosi nuomonės, kad toks tarptautinis duomenų perdavimas gali kelti papildomą riziką apdorojant asmens duomenis, nes trečiosios šalys gali panaudoti duomenis, kuriais apsikeista skaitmeninio žaliąjo pažymėjimo sistemoje, ne pagal pirminę paskirtį. Todėl **EDAV ir EDAPP rekomenduoja aiškiai nurodyti, ar galimas tarptautinis asmens duomenų perdavimas ir kokiais atvejais jis galimas**, ir į teisės aktus įtraukti apsaugos priemones, kuriomis būtų užtikrinama, kad trečiosios šalys tvarkytų tik tuos asmens duomenis, kuriais keičiamasi Pasiūlyme nurodytais tikslais.

Briuselis, 2021 m. kovo 31 d.

Europos duomenų apsaugos valdybos vardu
Pirmininkė
(Andrea Jelinek)

Europos duomenų apsaugos priežiūros
pareigūno vardu

Europos duomenų apsaugos priežiūros
pareigūnas

(Wojciech Wiewiórowski)